

**UCHWAŁA NR V/XVIII/121/2020
RADY POWIATU W ŁOBZIE**

z dnia 3 lutego 2020 r.

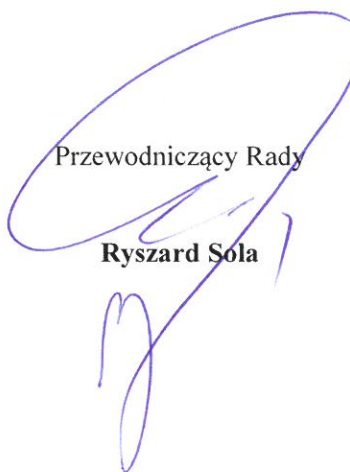
w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim na lata 2020-2024

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 511 z późn. zm.²⁾) **Rada Powiatu w Łobzie uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim na lata 2020-2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Łobzie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Ryszard Sola

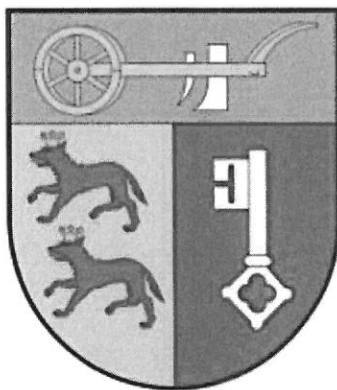
¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 924, poz. 1495, poz. 1696, poz. 1818 i poz. 2473

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1571 i poz. 1815.

Załącznik do uchwały Nr V/XVIII/121/2020

Rady Powiatu w Łobzie

z dnia 3 lutego 2020 r.

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim na lata 2020-2024

luty, 2020 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie.....	3
2. Niepełnosprawność w Powiecie Łobeskim	4
3. Instytucje i organizacje w Powiecie Łobeskim działające na rzecz osób niepełnosprawnych.....	7
4. Wsparcie osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim	10
4.1 Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	13
4.2 Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej	15
5. Cele Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim na lata 2020-2024	16
6. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim na lata 2020-2024	17
7. Źródła finansowania programu, realizatorzy i partnerzy w realizacji działań ujętych w Programie:.....	21
8. Monitoring Programu i ewaluacja	22

1. Wprowadzenie

Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2020-2024 jest dokumentem służącym realizacji polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Ma za zadanie wspierać, umacniać prawa osób niepełnosprawnych, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia godnych warunków umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych ma na celu zaplanowanie a przede wszystkim realizację konkretnych działań na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Opracowanie i realizacja Programu jest obowiązkiem ustawowym, zgodnie bowiem z art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z późn. zm.) *do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.*

Program został opracowany przez Zespół powołany Zarządzeniem Starosty Łobeskiego Nr 63/2019 z dnia 22 października 2019 r. W jego skład weszli przedstawiciele wydziałów, jednostek organizacyjnych i organów doradczych Starostwa Powiatowego w Łobzie, którzy na co dzień zajmują się realizacją działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program został wypracowany w oparciu o wnioski z realizacji poprzedniego programu oraz dostosowaniu założeń programowych do realnych problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim.

Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim na lata 2020-2024 jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012-2020 w zakresie kierunków podejmowanych działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Niepełnosprawność w Powiecie Łobeskim

Zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Zarówno w całym kraju jak i w Powiecie Łobeskim określenie pełnej skali występowania niepełnosprawności i związanych z tym niedogodności i problemów społecznych zarówno dla środowisk osób niepełnosprawnych, jak ich rodzin jest bardzo trudne i skomplikowane.

Jedynym źródłem, który pozwala nam określić liczbę osób niepełnosprawnych oraz ich charakterystykę jest powszechny spis ludności z roku 2002. Liczba osób niepełnosprawnych wg danych Głównego Urzędu Statystycznego wynosiła wówczas **6 376** osób.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę zróżnicowaną pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności oraz poziomu wykształcenia, co powoduje konieczność indywidualizowania pomocy do nich adresowanej.

Mieszkańcy Powiatu Łobeskiego w sprawach ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności podlegają **Powiatowemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Stargardzie**.

Przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności rozpatrywane są wnioski o:

- orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia,
- legitymacji osób niepełnosprawnych,
- kart parkingowych osób niepełnosprawnych.

Liczba orzeczeń wydanych w latach 2017 i 2018 r. przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla mieszkańców Powiatu Łobeskiego przedstawia się następująco:

Tabela nr 1 – Wydane orzeczenia o niepełnosprawności z podziałem na wiek

Liczba orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	2017	2018
poniżej 16 roku życia	53	65
od 16 do 25 roku życia	39	25
od 26 do 40 roku życia	52	47
od 41 do 60 roku życia	129	129
do 60 roku życia	156	144
RAZEM:	429	410

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Stargardzie

Tabela nr 2 – Wydane orzeczenia wg przyczyny niepełnosprawności

Stopień niepełnosprawności	2017		2018	
	osoby poniżej 16 r.ż.	osoby powyżej 16 r.ż.	osoby poniżej 16 r.ż.	osoby powyżej 16 r.ż.
1. 01-U – upośledzenie umysłowe;	2	23	5	22
2. 02-P – choroby psychiczne;	2	61	4	52
3. 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;	4	16	5	8
4. 04-O – choroby narządu wzroku;	1	4	3	11
5. 05-R – upośledzenie narządu ruchu;	9	127	7	103
6. 06-E – epilepsja;	3	11	6	11
7. 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia;	5	45	6	51
8. 08-T – choroby układu pokarmowego;	2	17	3	16
9. 09-M – choroby układu moczowo-płciowego;	4	21	1	21
10. 10-N – choroby neurologiczne;	2	38	6	38

11. 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;	5	12	10	10
12. 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.	14	1	9	2
RAZEM:	53	376	65	345

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Stargardzie

Na podstawie ww. danych można wywnioskować, iż największą grupą osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim stanowią osoby z upośledzeniem narządu ruchu. Nieco więcej orzeczeń o niepełnosprawności wydawanych jest dla mężczyzn.

Dla porównania:

- w roku 2017 wydano 187 orzeczeń dla kobiet a 242 orzeczeń dla mężczyzn,
- w roku 2018 wydano 180 orzeczeń dla kobiet a 230 orzeczeń dla mężczyzn.

Na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim działa wiele instytucji i organizacji, które gromadzą dla własnych potrzeb dane cząstkowe o osobach niepełnosprawnych, nie ma natomiast kompleksowej bazy danych, która wskaże nam rzeczywistą liczbę osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim.

3. Instytucje i organizacje w Powiecie Łobeskim działające na rzecz osób niepełnosprawnych

Wydział Spraw Społecznych i Promocji Powiatu – realizuje zadania współfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami”. Współpracuje również z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Wydział Oświaty i Kultury – prowadzi nadzór nad działalnością Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łobzie i Zespołem Szkół w Łobzie, w tym również w zakresie wsparcia edukacji osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Urząd Pracy – realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych to organ opiniotwórczo-doradczy Starosty Łobeskiego w sprawach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Do zakresu działania Rady należy m.in.: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do: integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Powiatowa Rada Seniorów to społeczny organ Starosty Łobeskiego o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym w obszarze polityki społecznej i senioralnej powiatu. Zważywszy, że duża część osób starszych to również osoby niepełnosprawne – Rada Seniorów ma wpływ na podejmowanie działań również na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dom Pomocy Społecznej w Resku – jednostka organizacyjna Powiatu Łobeskiego świadcząca usługi opiekuńcze, bytowe i wspomagające na rzecz osób niepełnosprawnych. Mieszkańcami Domu jest 140 mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie (86 osób) oraz przewlekle chorych psychicznie (54 osoby).

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – jednostka organizacyjna Powiatu Łobeskiego, realizuje szereg działań na rzecz osób niepełnosprawnych, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Poradnia wydaje orzeczenia:

- o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz niedostosowanej społecznie, wymagającej stosowania specjalnej nauki i metod pracy,
- o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, dla dzieci, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub oddziału przedszkolnego,

- o potrzebie indywidualnego nauczania, dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły,
- o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim,
- opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.

W ramach prowadzonych przez Poradnię badań diagnostycznych i psychologiczno-pedagogicznych wydano i objęto pomocą:

Lata:	2017	2018
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	45	62
Orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego ze względu na jednostkę chorobową	48	28
Wczesne wspomaganie rozwoju	11	22
RAZEM:	104	112

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łobzie z ramienia Powiatu Łobeskiego pełni rolę wiodącego Ośrodka Koordynacyjno –Rehabilitacyjno –Opiekuńczego w ramach realizacji programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” – **Priorytet II Programu: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny**”.

Ośrodek udziela kompleksowego wsparcia rodzinom z dziećmi od chwili wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością do czasu podjęcia nauki w szkole. Dziecko zostaje objęte pomocą specjalistów w zależności od jego potrzeb, jak i potrzeb jego rodziny. Rodzicom udzielana jest fachowa informacja dotycząca ich dziecka oraz jego problemów rozwojowych. Skoordynowane działania pozwolą w pełni wykorzystać dostępne usługi w ramach zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Od 2017 r. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łobzie obejmuje wsparciem uczniów w przedszkolach, szkołach i placówkach poprzez rozpoznanie i zaspakajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łobzie – jednostka organizacyjna Gminy Łobez, dostosowana jest na przyjęcie 40 uczestników (Typ AB), zarówno osób przewlekle psychicznie chorych jak i osób z niepełnosprawnością intelektualną, wymagających wsparcia.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Łabuniu Wielkim realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, które zmierzają do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności swoich podopiecznych. W warsztacie odbywa się tzw. „terapia pracą” – uczestnicy odbywają rehabilitację społeczną i zawodową w pracowniach tematycznych: kulinarnej z jadalnią, rękodzieła artystycznego, komputerowej, usprawniania domowego. Obecnie w Warsztacie jest 35 uczestników.

Ośrodki pomocy społecznej w gminach: Łobez, Resko, Dobra, Węgorzyno, Radowo Małe realizują zadania na rzecz osób niepełnosprawnych przede wszystkim w postaci zasiłków opiekuńczych i pielęgnacyjnych.

Spółdzielnia socjalna „TACY SAMI” - to przedsiębiorstwo społeczne z siedzibą w Łobzie, które prowadzi wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, specjalizuje się w prowadzeniu usług opiekuńczych osób starszych i niepełnosprawnych na terenie Powiatu Łobeskiego.

Zakład Pracy Chronionej - Zakład Pracy Chronionej jest przedsiębiorstwem przystosowanym do zatrudniania osób z wyższymi stopniami niepełnosprawności. Na terenie Powiatu Łobeskiego funkcjonuje jeden Zakład Pracy Chronionej tj. Ochrona Osób i Mienia G. Kotwicki – Spółka Jawna z siedzibą w Łobzie.

Szkoły i placówki oświatowe dla osób niepełnosprawnych:

- **Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 1 w Radowie Wielkim**
- **Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Radowie Wielkim**
- **Niepubliczna Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy w Siedlicach**

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane przez instytucje publiczne uzupełniane są działalnością wielu organizacji pozarządowych w tym zakresie.

Ciekawe inicjatywy organizacji pozarządowych dają nie tylko wsparcie osobom niepełnosprawnych, ale również służą pomocą rodzinom osób niepełnosprawnych.

Wiodącymi organizacjami pozarządowymi na terenie Powiatu Łobeskiego są:

- Stowarzyszenie „WSPÓLISTNIENIE” w Łobzie,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Ruchową i z Autyzmem w Resku,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koła Terenowe w Łobzie, Resku i w Węgorzynie,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Koła Terenowe w Łobzie i w Resku,
- Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Niepełnosprawnych „AKTYWNI” w Łobzie,
- Fundacja „PASJA” z siedzibą w Tarnowie
- Polski Związek Niewidomych, Koło Terenowe w Łobzie.

4. Wsparcie osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim

Powiat Łobeski wspiera osoby niepełnosprawne przede wszystkim poprzez realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych. Te zadania dofinansowane są z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a ich realizatorem są jednostki organizacyjne powiatu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowy Urząd Pracy.

Środki PFRON otrzymane algorytmem na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych są corocznie dzielone przez Radę Powiatu w Łobzie na realizację poszczególnych działań, jednak nie zaspakajają one wszystkich potrzeb w tym zakresie.

Powiat Łobeski poszukuje zatem możliwości pozyskania dodatkowych środków finansowych i włącza się w realizację projektów takich jak:

- **Aktywny samorząd**

Od 2012 r. Powiat Łobeski realizuje pilotażowy programu „Aktywny Samorząd”. Program skierowany jest do osób z niepełnosprawnością, a jego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji. Dzięki realizacji programu osoby mogą otrzymać dofinansowanie na zadania z następujących obszarów:

OBSZAR A –likwidacja bariery transportowej

- **Zadanie 1** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu ruchu)
- **Zadanie 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (dysfunkcja narządu ruchu)
- **Zadanie 3** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (dysfunkcja narządu słuchu)
- **Zadanie 4** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu słuchu)

OBSZAR B – Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym

- **Zadanie 1** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (znaczny stopień niepełnosprawności, dysfunkcja narządu wzroku lub obu kończyn górnych)
- **Zadanie 2** - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania

- **Zadanie 3** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (umiarkowany stopień niepełnosprawności, dysfunkcja narządu wzroku)
- **Zadanie 4** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu i trudności w komunikowaniu się za pomocą mowy)
- **Zadanie 5** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu

OBSZAR C – Likwidacja barier w poruszaniu się

- **Zadanie 1** – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym
- **Zadanie 2** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- **Zadanie 3** - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości;
- **Zadanie 4** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości
- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego

OBSZAR D - Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Wsparcie w ramach programu uzyskało:

W roku 2017 – 12 osób na łączną kwotę 36 918,72 zł,

W roku 2018 – 12 osób na łączną kwotę 46 578,50 zł

• Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III

Powiat Łobeski bierze udział w każdej edycji „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III” dofinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach Programu powiat za pośrednictwem Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Powiatu prowadzi nabór wniosków, zawiera umowy z podmiotami, które otrzymały od PFRON dofinansowanie, koordynuje i rozlicza projekty.

Pozyskane środki w każdym roku Programu pozwalają powiatowi, gminom i organizacją pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych na likwidację barier architektonicznych czy komunikacyjnych w swoich obiektach. Dzięki środkom z Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III udało się m.in.:

- utworzyć Warsztat Terapii Zajęciowej w Łabuniu Wielkim (przystosowano, wyremontowano obiekt oraz wyposażono pracownie Warsztatu)
- wyposażać Dom Pomocy Społecznej w Resku, Gminę Łobez, Stowarzyszenie „Współistnienie” prowadzące Warsztat Terapii Zajęciowej w nowe autobusy i mikrobusy przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych,
- wyremontować łazienki i przystosować je do potrzeb osób niepełnosprawnych np. w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Powiat Łobeski włączył się w realizację projektu pn. **„Monitoring działań jednostek administracji rządowej i samorządowej w województwie zachodniopomorskim w kontekście realizacji praw osób z niepełnosprawnościami i dostosowania do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych”**. Monitoring pozwolił na zwiększenie świadomości na temat praw i potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także przedstawił dobre praktyki i standardy, których wdrożenie może podnieść jakość świadczonych przez powiat usług.

- **Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne dla osób niepełnosprawnych w Resku.**

Powiat Łobeski w związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosku otrzyma od Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego dofinansowanie w wysokości **2 748 379,03 zł** na utworzenie takiego Centrum w Resku. Planowany okres realizacji zadania obejmuje lata 2020-2021. Centrum powstanie w budynku, w którym przed laty funkcjonował oddział dziecięcy Szpitala w Resku. Centrum przeznaczone będzie dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Osoby te, obok różnorodnego wsparcia (w tym w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom, stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych), powinny mieć zapewnioną możliwość niezależnego/samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę swoich potrzeb.

- **„ZAOPIEKOWANI – Systemowe Wzmacnianie Potencjału Opiekuńczego Rodzin”**

Powiat Łobeski jest partnerem wspierającym projektu **7.6. Wsparcie Rozwoju Usług Społecznych Świadczonych w interesie ogólnym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopolskiego na lata 2014-2020**, którego celem jest udzielenie wsparcia osobom z niepełnosprawnościami i ich otoczeniu w mieście Szczecin oraz powiatach: łobeskim, białogardzkim, drawskim, szczecineckim i świdwińskim. Rezultatem wspólnych działań będzie stworzenie zbliżonych warunków wsparcia osób z niepełnosprawnościami we wszystkich jednostkach samorządu. Realizacja tego projektu przyniesie wiele korzyści dla mieszkańców tych regionów poprzez stworzenie możliwości skorzystania z:

- opiekuńczych usług sąsiedzkich,
- usług doradczo-szkoleniowych świadczonych w Centrum wsparcia dla opiekunów faktycznych osób samodzielnych w Łobzie,
- wypożyczalni sprzętu wspomagającego i sprzętu pielęgnacyjnego.

Liderem projektu jest FUNDACJA „PASJA” z siedzibą w Tarnowie.

4.1 Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej

Rehabilitacja społeczna to jeden z istotniejszych aspektów działań kierowanych do osób z niepełnosprawnością. Wynika to z przeświadczenia o potrzebie takiej aktywizacji, której efektem będzie zapobieganie wykluczeniu społecznemu, jak również pełniejsze uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.

Rehabilitacja społeczna to zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja społeczna to:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby z niepełnosprawnością,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,

- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnością.

W oparciu o środki PFRON powiat wspierał osoby niepełnosprawne w zakresie rehabilitacji społecznej w następujących formach:

Turnusy rehabilitacyjne:

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań, a także wyrobienie zaradności. Program turnusu powinien zawierać elementy rehabilitacji zgodnej z rodzajem schorzenia osoby z niepełnosprawnością, obejmować zajęcia rehabilitacyjne, kulturalno-oświatowe, sportowo-rekreacyjne oraz inne wynikające ze specjalistycznego rodzaju turnusu.

Turnusy rehabilitacyjne są zadaniem, które cieszy się ogromnym zainteresowaniem ze strony osób z niepełnosprawnością. Powiat Łobeski nie jest w stanie zaspokoić potrzeb wszystkich zainteresowanych tą formą pomocy.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:

Do przedmiotów ortopedycznych możemy zaliczyć m.in. wózki inwalidzkie, buty ortopedyczne, balkoniki, kule, gorsety, kołnierze, protezy, laski, protezy: kończyn dolnych, uda, podudzia, protezy przedramienia, kończyn górnych, ramienia itp.

Do środków pomocniczych możemy zaliczyć m.in. aparaty słuchowe, wkładki indywidualne, soczewki, lupy, lunety w tym monookulary, protezy oka, cewniki, worki do zbiórki moczu, pieluchy anatomiczne, pieluchomajtki, itp.

Do sprzętu rehabilitacyjnego zaliczamy m.in.: rowery rehabilitacyjne stacjonarne, rowery trójkołowe, piłki i wałki rehabilitacyjne, drabinki, inhalatory itp.

Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w ostatnich latach stało się jednym z kluczowych zadań Powiatu, związanych ze wsparciem codziennego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz procesem ich usprawniania w warunkach domowych.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się:

Likwidacja barier architektonicznych polega na:

- przystosowaniu mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej (np. modernizacja łazienki, likwidacja progów, likwidacja zróżnicowania poziomu podłogi, przystosowanie drzwi, położenie posadzki antypoślizgowej, montaż pochwytów itp.)
- poza lokalem mieszkalnym wyrównywanie powierzchni chodnika w pobliżu wyjazdu na pochylnie oraz dojście do budynku, podjazd do budynku.

Likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych

- Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się obejmuje w szczególności np. zakup i montaż specjalistycznej sygnalizacji świetlnej – wyposażenie dzwonka do drzwi lub telefonu w sygnalizację świetlną, sygnalizatory optyczne do telefonów, zakup telefonu, wideofonu, radiomagnetofonu, budzików świetlnych i wibracyjnych.

Likwidacja barier technicznych

- Dofinansowanie likwidacji barier technicznych obejmuje m.in. zakup łózka rehabilitacyjnego, podnośnika, windy, schodolazów itp.

Na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej wydatkowano środki z PFRON w wysokości:

- w roku 2017 – 245 985,00 zł
- w roku 2018 – 265 609,00 zł

4.2 Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej w imieniu Powiatu Łobeskiego realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Łobzie.

Aktywizacja zawodowa polega na ułatwieniu osobie niepełnosprawnej uzyskania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Łobzie dysponuje środkami z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości ustalonej w ramach podziału zadań na dany rok między rehabilitację społeczną, rehabilitację zawodową oraz warsztaty terapii

zajęciowej. Co roku powyższa kwota jest inna i zależna od ogólnej sumy środków przekazanych z PFRON na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim.

W ramach realizacji zadań rehabilitacji zawodowej tj. przygotowania i wprowadzenia osoby niepełnosprawnej na rynek pracy w zgodzie z jej możliwościami psychofizycznymi, kwalifikacjami zawodowymi oraz możliwościami rozwojowymi, Powiatowy Urząd Pracy w Łobzie w latach 2017 i 2018 przyznał odpowiednio 32 000,00 zł i 30 000,00 zł na refundację kosztów utworzenia stanowisk pracy dla osoby z niepełnosprawnością na terenie powiatu. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Łobzie zarejestrowanych jest 40 osób z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności.

Ważną rolę w rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych odgrywa zakład pracy chronionej. Jest to zakład przystosowany do zatrudniania osób z wyższymi stopniami niepełnosprawności. Do głównych celów jego funkcjonowania należy aktywizacja zawodowa osób, które nie poradziłyby sobie na otwartym rynku pracy.

Na terenie Powiatu Łobeskiego funkcjonuje jeden zakład pracy chronionej, który jest przystosowany do zatrudniania osób z wyższymi stopniami niepełnosprawności i prowadzi działalność głównie w zakresie koncesjonowanych usług ochrony mienia, a także usług sprzątania obiektów.

5. Cele Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim na lata 2020-2024

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Łobeskiego na lata 2020-2024 stanowi kontynuację Programu obowiązującego w latach 2014-2019. Nowy okres realizacji Programu ukierunkowany jest na poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim, w szczególności poprzez:

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych w drodze do samodzielnego i niezależnego życia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych
2. Zwiększenie aktywizacji zawodowej oraz promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
3. Skoordynowanie współpracy podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim

6. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łobeskim na lata 2020-2024

Lp.	Cel szczegółowy:	Działania:	Realizatorzy:
Cel I – Wsparcie osób niepełnosprawnych w drodze do samodzielnego i niezależnego życia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych			
1.	Rehabilitacja społeczna:	1.1. Zadania dotyczące rehabilitacji społecznej - zgodne z Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizowane na podstawie uchwał Rady Powiatu w sprawie określenia zadań, na które przeznaczane będą środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kolejnych latach 2020 - 2024	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, PFRON
2.	Likwidacja barier:	2.1. Likwidacja barier architektonicznych poprzez dostosowanie obiektów budowlanych do potrzeb osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania 2.2. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej (urzędy powiatowe i gminne, placówki edukacyjne, środowiskowy dom samopomocy)	Powiat (Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne), Gminy i gminne jednostki organizacyjne, Organizacje Pozarządowe, Warsztat Terapii Zajęciowej, PFRON

	Likwidacja barier:	2.3. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych 2.4. Dostosowanie środków transportu do obsługi i przewożenia osób z niepełnosprawnościami 2.5. Wyznaczanie miejsc postojowych dla pojazdów osób z niepełnosprawnością blisko wejść do budynków 2.6. Likwidacja barier funkcjonalnych w placówkach oświatowych oraz tworzenie klas integracyjnych oraz systemów wsparcia edukacji osób niepełnosprawnych 2.7. Przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej	
		2.8. Przystosowanie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Gminy, Towarzystwa budownictwa społecznego, Wspólnoty mieszkaniowe, Spółdzielnie mieszkaniowe, PFRON
3.	Aktywizacja i integracja osób niepełnosprawnych	3.1. Organizacja czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin 3.2. Zapewnienie dostępności osobom niepełnosprawnych do uczestnictwa w organizowanych imprezach	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, PFRON

		3.3. Udzielanie wsparcia dla projektów dotyczących aktywizacji lub integracji osób niepełnosprawnych 3.4. Tworzenie podmiotów aktywizujących środowisko osób niepełnosprawnych (organizacje pozarządowe, warsztat terapii zajęciowej, spółdzielnie socjalne)	
4.	Pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne	4.1. Diagnozowanie oraz wydawanie orzeczeń o kształceniu specjalnym z uwagi na różne rodzaje niepełnosprawności 4.2. Organizowanie zajęć integracyjnych dla uczniów, mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych 4.3. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne oraz prawne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej
5.	Działania profilaktyczne, promocja zdrowia i rehabilitacja lecznicza	5.1. Funkcjonowanie podmiotów prowadzących rehabilitację społeczną i leczniczą 5.2. Podejmowanie działań zmierzających do poprawy jakości opieki nad osobami przewlekle i nieuleczalnie chorymi 5.3. Usługi opiekuńcze dla osób chorych w miejscu ich zamieszkania.	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, Warsztat Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy, spółdzielnie socjalne, Placówki ochrony zdrowia

Cel II - Zwiększenie aktywizacji zawodowej oraz promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

1.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	1.1. Wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez organizację dostosowanych szkoleń, staży 1.2. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej poprzez udzielanie dotacji na ten cel 1.3. Podejmowanie działań zmierzających do utworzenia Zakładu Aktywności Zawodowej 1.4. Wsparcie dalszego rozwoju warsztatu terapii zajęciowej i środowiskowego domu samopomocy 1.5. Wsparcie w tworzeniu spółdzielni socjalnych osób prawnych 1.6. Podejmowanie działań zmierzających do wzrostu wydatkowania środków algorytmu na zadania dotyczące aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych	Powiat, Powiatowy Urząd Pracy, Gminy, PFRON
2.	Wspieranie działań promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych	2.1. Zwiększenie dostępności informacji o usługach Powiatowego Urzędu Pracy 2.2. Organizowanie kampanii promujących wśród pracodawców zatrudnianie osób niepełnosprawnych, informowanie o korzyściach wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych	Powiat, Powiatowy Urząd Pracy, Gminy, PFRON

Cel III - Współpraca i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne			
1.	Współpraca podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne	1.1. Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych we współpracy z działającymi w tym zakresie organizacjami pozarządowymi 1.2. Upowszechnianie i wdrażanie modelowych rozwiązań dotyczących współpracy w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych 1.3. Obejmowanie Patronatem Starosty Łobeskiego uroczystości i imprez organizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
2.	Tworzenie projektów w oparciu o możliwości i otwarte nabory	2.1. Pozyskiwanie dodatkowych środków na projekty wspierające osoby niepełnosprawne	Powiat (Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne) Gminy, Organizacje Pozarządowe

7. Źródła finansowania programu, realizatorzy i partnerzy w realizacji działań ujętych w Programie:

Realizacja zadań zaplanowanych do realizacji na rzecz osób niepełnosprawnych będzie możliwa przede wszystkim przy wsparciu finansowym:

- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- budżetu Państwa,
- budżetów jednostek samorządu terytorialnego (powiat/gminy),
- Funduszu Pracy,
- środków pozyskanych w ramach ogłoszonych konkursów z Programów Unijnych,
- środków organizacji pozarządowych

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Programu nie jest możliwe, z uwagi na długą rozpiętość czasową realizacji programu, jak również niemożliwą do określenia wysokość środków, które uda się pozyskać na realizację zadań.

Realizatorzy Programu:

- Starostwo Powiatowe w Łobzie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łobzie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Łobzie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łobzie,
- Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Partnerzy:

- Ośrodki pomocy społecznej,
- organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Łobeskiego,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Łabuniu Wielkim,
- Dom Pomocy Społecznej w Resku,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łobzie

8. Monitoring Programu i ewaluacja

Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020-2024 monitorowana będzie corocznie poprzez roczne sprawozdanie przedstawione Zarządowi i Radzie Powiatu w Łobzie. Monitoring prowadzony będzie na podstawie osiągniętych wskaźników w oparciu o informacje uzyskane od realizatorów poszczególnych działań. Program będzie miał charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

Koordynatorem programu jest Wydział Spraw Społecznych i Promocji Powiatu we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w Łobzie.